

Культурний фронт України
(оперативна інформація за інтернет-ресурсами)

03.10.2022

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Зупинити анексію України та знищення культурної спадщини: країни ЮНЕСКО звернулися до росії. – Вікторія Андрєєва](#)

[МКІП та Google посилюють співпрацю з представлення української культури](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[РНБО запровадила санкції проти пропагандистів, колаборантів, «міжнародних спостерігачів» на референдумах. У переліку 3600 людей і компаній](#)

[Meta видалила 60 «замаскованих» медіа, які поширювали пропаганду рф](#)

[Що не так із виданням «Страна.ua» і чому ми не віримо, що воно стало проукраїнським. – Отар Довженко, Ярослав Зубченко](#)

Медіа

[Коли і як на звільнену Харківщину повернуться медіа. – Наталія Данькова](#)

[Ярослав Пахольчук: Зберегти індустрію може державна підтримка у півмільярда гривень](#)

[Ткаченко: Ми поставили питання про створення незалежного фонду для підтримки медіа під час війни](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[На Закарпатті «в межах декомунізації» позбулися вулиць Чехова, Лермонтова і Гоголя](#)

[На подвір'ї маєтку Шептицького на Львівщині демонтували пам'ятник радянській армії. – «Укрінформ»](#)

[Вулиці Затишна і Солов'їна, а Жовтнева – на честь місяця «жовтень». Дразливі питання декомунізації і перейменування. – Олеся Котубей](#)

Мовні питання

[2022-й – рік мовного відродження України. – Тарас Кремень](#)

[Уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремень побував на презентації авторського проєкту у Нововолинську](#)

Регіональна культурна політика

[У Волинському драмтеатрі збільшили кількість глядачів](#)

Благодійність. Меценатство

[На Київщині організують благодійний «Гарбуз-Fest у Кайдашів». – Марина Конопльова](#)

[Гурт «Один в Каное» зібрав після туру у Північній Америці \\$78 тисяч для допомоги Україні. – Наталка Лотоцька](#)

[Харківський оркестр Prime Orchestra вирушив у тур містами Європи](#)

[«Kozak System» виступить із благодійним концертом у Варшві](#)

[Художник присвятив картину звільненим Героям «Азовсталі» і виставив її на аукціон. – Марина Конопльова](#)

[Сергій Жадан розіграє книги з автографом для підтримки ЗСУ. – Марина Конопльова](#)

Театр

[Опера в Музеї Ханенків, меланхолія за Бергманом та історії про війну. 10 театральних прем'єр жовтня. – Олена Панченко](#)

[«Синдром вцілілого»: як «ГаРМІДЕР» готується до відкриття театрального сезону. – «Суспільне»](#)

Музика

[Валентин Сильвестров: перевідкриття «тихої музики». – Олеся Найдюк](#)

[У Рівному київський хор презентує симфонію Євгена Петриченка](#)

[«Одна весна змогла два життя роз'єднати»: слухаємо релізи цього тижня. – Ільків Яна](#)

[Дивіться кліп Krut' z kadrami evakuacii pid chas viynи. Pisnia napisana na virsh Lesi Ukrainki. – Вікторія Кудряшова](#)

[«Поки хтось купує газ, ракети летять до нас»: слухайте ремікс на пісню ТУЧА – russia is a terrorist state. – Валерій Лавровський](#)

[Ковельчанин DOVI випустив пісню «Кохайтесь Чорнобріві»](#)

[«Люлі-люлі»: Пивоваров та alyona alyona записали пісню на вірш Пантелеймона Куліша](#)

[Святослав Вакарчук завітав до військових на Закарпатті](#)

Візуальні мистецтва

[Куди піти з 2 по 9 жовтня. – Настя Попович](#)

[Мармурові витвори українських митців демонструють на виставці в Італії](#)

[Щоденники. Інга Леві, Юрій Пікуль, Олег Тістол](#)

[Презентація журналу «Антиквар» # 127 – «Портрет художника. Анатолій Криволап: енергія чистого кольору»](#)

[У Запоріжжі встановили пам'ятник волонтерам у вигляді бронезилета. – Марина Конопльова](#)

[Кулькова ручка стала моєю зброєю. Донецький художник Олександр Жильцов про війну, творчість та допомогу армії. – Лаврів Марія](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Захисник Маріуполя Орест та головред УП отримали премію від фестивалю Kharkiv MeetDocs. – Олена Барсукова](#)

[«Документалістика посіла головне місце в українській кіноіндустрії»: організатори фестивалю Kharkiv MeetDocs. – Ірина Голіздра](#)

[Євгенія Крігсхайм: про програму фестивалю Kharkiv MeetDocs і чому мистецтво не поза політикою](#)

[Національний конкурс МКФ «Молодість» відбудеться на Гамбурзькому кінофестивалі](#)

[Три українських фільми увійшли до програми Warsaw Film Festival 2022. – Діана Кречетова](#)

[На Стокгольмському міжнародному кінофестивалі буде програма «Україна»](#)

[Netflix уперше придбає великий пакет українських фільмів – Forbes. – Вікторія Кудряшова](#)

[В Українському домі покажуть фільм «Атлантида». Після перегляду – розмова за участю режисера. – Анастасія Ампілогова](#)

[Кіно заради перемоги. У Multiplex можна переглянути українські фільми за 1 гривню. – Олексій Морозов](#)

[«Патріот: війна в Україні»: вийшов новий епізод документального серіалу про добровольців](#)

[«Суспільне Культура» показав документальний проєкт про мозаїку Маріуполя. – Софія Касьяненко](#)

[Прем'єра документального фільму про українського Моцарта відбудеться 1 жовтня](#)

[Кліпи Таню Муїньо отримали три номінації на премії UK Music Video Awards 2022. – Валерій Лавровський](#)

Просвітництво

[Оголошуємо жовтень Місяцем українського модернізму](#)

[Ната Жижченко \(Onuka\): про фольклорну експедицію Україною з документальним проєктом «Запал»](#)

Література. Книговидання

[Поетичне Середземномор'я: як Україна виступила на мальтійському літфесті. – Юлія Мусаковська](#)

[VIII Одеський міжнародний літфестиваль «переїздить» у Грузію](#)

[Україна презентує власний стенд на книжковому ярмарку у Франкфурті. – Поліна Горлач](#)

[Україна вперше масштабно буде представлена на Краківському книжковому ярмарку](#)

[«Закордонні учасники їдуть сюди для того, щоб стати свідками й свідчити на користь України». Софія Челяк про BookForum. – Олеся Котубей](#)

[Українські воїни з передової долучаться до BookForum 2022. – Поліна Горлач](#)

[Оголосили імена ще 40 стипендіатів Українського PEN](#)

[У США вийшла збірка Калитко «Ніхто нас тут не знає, і ми – нікого»](#)

[У Німеччині вийде друком фейсбук-щоденник Жадана](#)

[У книгарнях Німеччини продаватимуть українські книжки](#)

[Харківське видавництво Vivat відкрило книгарню у Києві. – Марина Конопльова](#)

Музейна справа

[3D-копії півника із Бородянки будуть представлені у найвідоміших музеях світу. – Анастасія Ізвоцікова](#)

[У Музеї української діаспори в Києві стартував виставковий проєкт «П'ята хвиля»](#)

[«Вірю в перемогу»: у Харківському літмузеї оцифровують щоденник викраденого росіянами письменника Вакуленка. – Ганна Цьомик, Лариса Говина](#)

[Платформа ТЮ створить онлайн-музей про Маріуполь. – Настя Попович](#)

Охорона культурної спадщини

[«Чому вони крадуть»: в Україні запускають подкаст про крадіжки росіянами культурного надбання. – Діана Кречетова](#)

[До 150-річчя церкви на Закарпатті відновили історичний купол та фасад. – Varosh](#)

Бібліотечна справа. Читання

[росія пошкодила та зруйнувала 358 українських бібліотек](#)

[Майже 42 мільйони гривень збитків: як постраждали бібліотеки на Чернігівщині від російського вторгнення. – Тетяна Крижева](#)

[Бібліотека – місце безпеки. Інтерв'ю зі столичними бібліотекарями про роботу в нових реаліях. – Ольга Брах, Марія Бліндюк](#)

[Найцікавіші українські бібліотеки для дорослих і малих. – Євгеній Морі](#)

Релігія

[Президент подякував патріарху Варфоломію за осуд війни і розуміння потреб українців](#)

[Папа Франциск закликав путіна припинити війну. – «Новини Ватикану»](#)

[Луцька районна рада підтримала заборону в Україні УПЦ МП](#)

[В Криму пройшли обшуки у будинках Свідків Єгови. – «Укрінформ»](#)

[На Херсонщині рашисти викрадають людей: серед зниклих – пастор. – «Факти»](#)

[Очільника Києво-Печерської лаври УПЦ МП Павла \(Лебеда\) затримали на кордоні. – «Інформаційний потік»](#)

[Очільник Києво-Печерської лаври розповів про інцидент з іконами на кордоні](#)

[«Гнана» Церква: УПЦ МП освятила новий храм у Черкасах](#)

[«Гнана» Церква: УПЦ МП освятила новий храм на Вінниччині. – «Православная жизнь»](#)

[Під час оголошення незаконної анексії українських територій у кремлі був присутній священик УПЦ МП з Херсона. – LB.ua](#)

[УПЦ МП згідно з канонами повинна відлучати своїх колаборантів від Церкви, – о. Георгій Коваленко](#)

[Затримано попа в Донецькій області, який закликав співпрацювати з окупантами](#)

Культура національних меншин. Закордонні українці

[У Вашингтоні на благодійному концерті зібрали кошти для України](#)

[У Румунії відбувся концерт української релігійної музики. – «Укрінформ»](#)

[У Лівані пройшов День української культури](#)

Міжнародне співробітництво

[В Осло запустили україномовний аудіогід на автобусному турі](#)

Підтримка України у світі

Вперше в історії найпопулярнішого телешоу Фінляндії зняли спецепізод, присвячений Україні

Актор із «Зоряних війн» закликав надати Україні більше дронів. – Ярослав Прищеп

Міла Куніс, яка народилася у Чернівцях, закликала світ більше реагувати на війну в Україні. – Наталія Гулій

У столиці Туреччини з'явився Український парк. – Марина Конопльова

У вересні російська Вікіпедія втратила в Україні 15 мільйонів переглядів

«Дід, випий таблетки». Роджер Вотерс – політичний активіст, який не хоче розбиратися в суті проблем. – Юрій Береза

Загальні питання

Зупинити анексію України та знищення культурної спадщини: країни ЮНЕСКО звернулися до росії. – Вікторія Андрєєва

На Всесвітній конференції з культурної політики та сталого розвитку 48 країн-членів ЮНЕСКО закликали росію покинути територію України, повідомив міністр культури та інформаційної політики О. Ткаченко. «Ми не можемо спостерігати, як одна країна намагається стерти ідентичність і культуру іншої країни. Ми не можемо погодитися на подальші дії, що суперечать Конституції ЮНЕСКО та нашим загальним конвенціям. Ми закликаємо росію негайно вийти за межі міжнародно визнаних кордонів України та вимагаємо негайного припинення агресії проти України, щоб гарантувати захист від подальшої шкоди українській природній, нерухомій та рухомій культурній спадщині в усіх її формах», – йдеться у заяві країн-членів ЮНЕСКО. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2022/10/1/250665/>

МКІП та Google посилюють співпрацю з представлення української культури

Міністерство культури та інформаційної політики і Google Україна посилять співпрацю з представлення української культури на світових діджитал-платформах. Про це повідомляє МКІП за результатами зустрічі міністра культури та інформаційної політики О. Ткаченка і його заступниці А. Бондар з директором Google Україна зі взаємодії з державними органами влади О. Якимчуком. Під час зустрічі йшлося про поточну співпрацю та майбутні проекти. «У межах співпраці з Google працюємо над реалізацією проектів з розвитку культури, зокрема „Автентичної України”. Запланували нові проекти та розширення поточних з представлення культури України на світовій діджитал-платформі. Деталі вже зовсім скоро!», – зауважив Ткаченко. У МКІП нагадали, що створений спільно з компанією Google онлайн-ресурс «Автентична Україна» відображає об'єкти з Національного переліку нематеріальної культурної спадщини. Сайт також дозволяє здійснити віртуальні тури українськими оперними театрами, дерев'яними церквами та музеями просто неба. Джерело:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3583801-mkip-ta-google-posiluut-spivpracu-z-predstavlenna-ukrainskoi-kulturi.html>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

РНБО запровадила санкції проти пропагандистів, колаборантів, «міжнародних спостерігачів» на референдумах. У переліку 3600 людей і компаній

Рада національної безпеки та оборони України оголосила перелік людей і компаній, проти яких буде застосовано санкції. У списку понад 3600 фізичних та юридичних осіб. Серед них є артисти та пропагандисти, в тому числі громадяни України. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/203325/2022-10-01-rnbo-zaprovadyla-sanktsii-proty-propagandystiv-kolaborantiv-mizhnarodnykh-sposterigachiv-na-referendumakh-u-pereliku-3600-lyudey-i-kompaniy/>

Meta видала 60 «замаскованих» медіа, які поширювали пропаганду рф російську мережу пропаганди було націлено переважно на Німеччину, Францію, Італію, Україну та Велику Британію з наративами, зосередженими на війні. Пропаганду поширювали через розгалужену мережу з понад 60 фейкових вебсайтів, які видавали себе за новинні медіа. Пропагандистські сайти маскувалися під The Guardian, Bild та Der Spiegel. Дезінформацію розповсюджували понад 1600 несправжніх акаунтів у фейсбуці. Фейкові ЗМІ публікували оригінальні статті, в яких критикували Україну та українських біженців, підтримували росію та стверджували, що санкції Заходу проти росії матимуть зворотний ефект. Матеріали з цих джерел поширювали навіть на офіційних сторінках російських посольств у Європі й Азії. «Мережа пропаганди мала незвичайне поєднання витонченості та грубої сили. Підроблені вебсайти багатьма мовами вимагали як технічних, так і лінгвістичних інвестицій. Посилення цих наративів у соціальних мережах натомість покладалося насамперед на грубу рекламу та фейкові облікові записи. Разом ці два підходи спрацювали як спроба дестабілізувати й захопити інформаційне середовище, а не як серйозна спроба зайняти його надовго», – розповіли в Meta. Пропаганду створювали переважно англійською, французькою, німецькою, італійською, іспанською, російською та українською мовами. У Meta повідомили, що це була найбільша та найскладніша мережа росії для поширення пропаганди з 24 лютого. Вона функціонувала протягом усього літа 2022 року. «Протягом усього нашого розслідування, оскільки ми заблокували домени цих „медіа“, вони намагалися створити нові вебсайти. Це означає наполегливість і безперервне інвестування в поширення пропаганди в інтернеті», – зазначили у компанії. Докладніше:

<https://chytomo.com/meta-vydalya-60-zamaskovanykh-media-iaki-poshyriuvay-propahandu-rf/>

Що не так із виданням «Страна.уа» і чому ми не віримо, що воно стало проукраїнським. – Отар Довженко, Ярослав Зубченко

«Онлайн-видання „Страна.уа“ вже понад рік під санкціями Ради національної безпеки і оборони. Основний домен strana.ua і кілька дзеркал заблоковано більшістю українських інтернет-провайдерів, але зараз видання доступне за адресою strana.today. За шість років існування проєкт І. Гужви продемонстрував стільки наочних доказів своєї проросійської/антиукраїнської позиції, що багато хто з медійного середовища сприймає це як аксіому. Однак, як свідчить свіжий скандал із номінуванням авторки „Страны“ А. Товт на конкурс Thompson Reuters Foundation, не лише міжнародні медійні організації, а й багато українців не в курсі, що таке „Страна“. До того ж, після повномасштабного вторгнення російської армії видання відмовилося від проросійської риторики, а його найвідоміші обличчя – зокрема С. Крюкова, та й та сама А. Товт – у соцмережах патріотично вболівають за „нашу перемогу“.

Тож „Детектор медіа” за допомогою колег з Інституту масової інформації зібрав лише деякі приклади того, як „Страна.ua” брала участь у підготовці інформаційного плацдарму для російського вторгнення в Україну. Ми готуємо ще один матеріал – про внутрішню кухню „Страны.ua”». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/203301/2022-09-30-shcho-ne-tak-iz-vydannyam-stranaua-i-chomu-my-ne-viry-mo-shcho-vono-stalo-proukrainskym/>

Медіа

Коли і як на звільнену Харківщину повернуться медіа. – Наталія Данькова

У першій половині вересня українська армія звільнила майже всі раніше окуповані росією території Харківської області, зокрема Балаклію, Вовчанськ, Куп'янськ та Ізюм. Решту території області за річкою Оскіл звільняють зараз. На вже звільненій території, за словами заступниці міністра оборони України Г. Маляр, мешкає близько півтора тисяч людей. І за понад пів року окупації вони не мали доступу до українських медіа, інтернету, мобільного зв'язку. Власне, в багатьох із цих міст і сіл не було й досі нема електрики. Окупанти запустили радіостанцію Z і роздавали газету «Харків Z». Після звільнення цих територій українська влада оголосила, що чимшвидше відновлюватиме доступ до українських медіа. До початку великої війни в цій частині Харківської області працював десяток місцевих теле- і радіомовників. Зараз із-поміж них залишилися ті, що працюють у Харкові, – 7 канал, «Інтерком-інвест», кабельні канали «triolan.biz» і «triolan.info». Хоча й у самому обласному центрі, як розповідав в червні керівник Харківського пресклубу О. Швець, медіа помітно поменшало. Решта мовників або призупинили мовлення, або анулювали ліцензію. Інфраструктура для поширення теле- й радіосигналу на звільнених територіях зруйнована. Концерн РРТ працює над поновленням можливостей доступу до телебачення й радіомовлення, але подекуди це буде нелегко. Наприклад, в Ізюмі зруйновано ретрансляційну вежу, яку неможливо відновити. Частково зруйновано й розграбовано вежу в Куп'янську, й відновлювати її поки що небезпечно – місто під обстрілами. Ні в Ізюмі, ні в Куп'янську немає електрики. У Балаклії телевежу зруйновано, але електрику тут відновили, збереглася також вежа мобільного зв'язку. У селищі Великий Бурлук перебої з електрикою та поруйновано інфраструктуру, але телерадіомовлення вже відновили – можна ловити «Суспільне», «Інтер», ICTV, «1+1», СТБ, УНІАН і «Українське радіо». Сигнал радіо «Промінь», як кажуть у Національній раді з питань телебачення і радіомовлення, доходить до села Троїцьке Шевченківського району. У Нацраді розповіли, що радіо «Слобожанське FM», яке мовить на Балаклію, Великобурлуцький район та Ізюм, сподівається відновити мовлення вже наступного тижня. Студія радіостанції збереглася, але обладнання для поширення сигналу втрачено. Компанія «Дані-теплоцентр», яка мовить на Балаклію й Байрак, зберегла студійне обладнання, крім пульта ведучого, але їхній передавач зруйновано. Телерадіокомпанія «Матрікс+», яка мовить на Харків і Куп'янськ, має намір відновити трансляцію онлайн 3 жовтня. Працівники радіостанції «Радіо Ізюм»

виїхали за кордон. ТРК «Арта Плюс» призупинила роботу на час війни, а її обладнання вивезли в Німеччину. Куп'янський інформаційний телеканал (КІТ) анулював ліцензію, а його працівники виїхали. Не мовить також комунальна редакція Вовчанського радіомовлення – її директор зараз служить в армії. Міністр культури та інформаційної політики України О. Ткаченко в ефірі загальнонаціонального марафону розповів, що разом із британськими колегами працює над розширенням телерадіомовлення не тільки на звільнених, а й на окупованих територіях. Водночас мешканцям міст і сіл, де досі нема електрики, запропонують газети. Зокрема, О. Ткаченко анонсував випуск газети для звільненої частини Харківщини, в якій ітиметься про події останніх шести місяців, адже люди тут практично не отримували інформації про події у зовнішньому світі, крім російської брехні. МКІП разом із Держкомтелерадіо підтримали спецвипуски місцевих газет «Слобідський край» (обласної) та «Обрії Ізюмщини». Як розповів голова Держтелерадіо О. Наливайко, газету профінансували коштом грантів і поширили за допомогою волонтерів. Таку саму підтримку планують надати й іншим виданням на звільнених територіях. Спецвипуск «Обрії Ізюмщини» надруковано 16 вересня, і 20 вересня волонтери почали його розвозити по місту й роздавати людям. «Це знакова подія, бо місто в повній ізоляції. „Обрії Ізюмщини” – це зараз єдине медіа, доступне мешканцям звільненого Ізюма. Ні радіо, ні телебачення там зараз немає. За інформацією місцевої влади, в місті наразі 12–15 тисяч людей. Газета вийшла накладом у 5 тисяч. Ми планували, щоб газету доставили в кожен мікрорайон міста. За моєю інформацією, її отримали й у віддалених мікрорайонах», – розповідає головний редактор «Обрії Ізюмщини» К. Григоренко. Як і більшість газет Харківщини, «Слобідський край» припинив виходити на початку великої війни – останній номер вийшов 24 лютого. Всі працівники, крім двох, виїхали з Харкова, який постійно обстрілюють росіяни. Команда налагодила дистанційну роботу. Спершу наповнювали сайт і сторінки в соцмережах, потім почали робити електронну версію газети. А в червні, коли «Укрпошта» відновила роботу в частині області, завдяки грантовій підтримці IREX зробили перший друкований номер. Відтоді видання виходить раз на тиждень накладом три тисячі примірників і поширюється в тій частині Харківщини, де працюють відділення «Укрпошти». «Міністерство культури та інформаційної політики на донорські гроші замовило нам спецвипуск для звільнених територій, – розповідає головна редакторка видання „Слобідський край” Л. Гнатченко. – Його доставляють людям волонтери. У цьому спецвипуску ми спробували розповісти, що сталося за останні пів року – основні події війни, звільнення українських територій. Дали поради, як отримати пенсію, куди звертатися, якщо ви втратили житло тощо». Перший спецвипуск вийшов 23 вересня на шістнадцяти шпальтах накладом 20 тисяч примірників. Його готували паралельно зі звичайним випуском газети. Втім зараз, на думку Л. Гнатченко, найбільшим викликом для локальних друкованих ЗМІ стане передплата на 2023 рік. Адже від неї залежить, чи буде виданню на що жити. На її думку, можна застосувати механізм, за якого людина може передплатити одну газету державним коштом. «Якщо буде таке рішення, й

такими виданнями визначають суспільно-політичну періодику, а не кросворди-дім-сад-город, це нас дуже підтримає. Ми зможемо постійно давати людям інформацію. Бо зараз усі медіа, які хоч якось існують у Харківській області, виживають за рахунок донорів», – розповідає редакторка. К. Григоренко бачить перспективу у співпраці місцевих видань. «Редакції зі звільнених міст потроху повертаються до роботи, – каже він. – Я зараз бачу можливість для об'єднання кількох регіональних видань в одне. Через це проходили редакції газет і в Європі, і в США». Докладніше:

<https://detector.media/production/article/203350/2022-10-03-koly-i-yak-na-zvilnenu-kharkivshchynu-povernutsya-media/>

Ярослав Пахольчук: Зберегти індустрію може державна підтримка у півмільярда гривень

Генеральний директор «1+1 медіа» Я. Пахольчук вважає, що держава має підтримати виробництво художніх проєктів – якісного патріотичного контенту. Про це він розказав під час конференції National Media Talk. «Зараз найскладніша ситуація у продакшенах. Мовники мають бібліотеки. У продакшенах десятки-сотні людей без замовлень. Це унікальні, талановиті люди. Бо ця індустрія формувалася за останні роки. Зараз вони знаходять роботу за кордоном, або змінюють професію. Тільки у вересні ми запускаємо у виробництво серіал, який готували ще до війни. І це єдиний художній проєкт. Виробництво художнього контенту під загрозою. Тут має [бути] державне замовлення на виробництво цих продуктів. Ми почали консультації з цього приводу», – вважає медіаменеджер. Гендиректор «Плюсів» переконаний, що зберегти індустрію може державна підтримка у півмільярда гривень, яка дозволить створити 300 годин контенту. На його думку, держава спроможна виділити таку суму. Натомість його медіагрупа шукає інші можливості: такі як міжнародні консорціуми, коли 15 учасників можуть вкласти по 5 тисяч доларів. «Ми зайшли у діалог щодо виробництва продукту за конкретними сценаріями», – додає він. Втім деталі не розкриває, лише підкреслює, що за час війни продакшени не припиняли писати сценарії. Джерело:

<https://detector.media/rinok/article/203304/2022-10-01-yaroslav-pakholchuk-zberegty-industriyu-mozhe-derzhavna-pidtrymka-u-pivmilyarda-gryven/>

Ткаченко: Ми поставили питання про створення незалежного фонду для підтримки медіа під час війни

Міністерство культури та інформаційної політики вважає доцільним створення фонду для підтримки українських засобів масової інформації. Про це міністр О. Ткаченко поінформував під час конференції National Media Talk. «Ми поставили питання про створення незалежного фонду. Не фонд при міністерстві, а фонд, яким оперуватимуть країни-партнери для того, щоб компенсувати розрив між поточними витратами та доходами для тих, хто продовжує висвітлювати війну і все довкола неї», – зазначив Ткаченко. «Але його треба зробити не так, як зробили колеги з Німеччини, коли дали 5 млн на підтримку українських медіа, з яких три виявилися на підтримку російського „Дождя”», – додав Ткаченко. Джерело:

<https://detector.media/infospace/article/203303/2022-09-30-tkachenko-my-postavyly-pytannya-pro-stvorennya-nezalezhnogo-fondu-dlya-pidtrymky-media-pid-chas-viyny/>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

На Закарпатті «в межах декомунізації» позбулися вулиць Чехова, Лермонтова і Гоголя

У Солотвинській територіальній громаді, що на Закарпатті, перейменували низку вулиць, чії назви пов'язані з радянським минулим. Докладніше:

<https://chytomo.com/na-zakarpatti-v-mezhakh-dekomunizatsii-pozbulysia-vulyts-chekhova-liermontova-i-hoholia/>

На подвір'ї маєтку Шептицького на Львівщині демонтували пам'ятник радянській армії. – «Укрінформ»

30 вересня на Львівщині – в селі Прилбичі Новояворівської громади – на подвір'ї маєтку митрополита Андрея Шептицького демонтовано черговий радянський пам'ятник «красній» окупаційній армії. Ініціатори – громада й активісти. Докладніше:

https://risu.ua/na-podviriyi-mayetku-sheptickogo-na-lvivshchini-demontuvali-pamyatnik-radyanskij-armiyi_n132725

Вулиці Затишна і Солов'їна, а Жовтнева – на честь місяця «жовтень». Дразливі питання декомунізації і перейменування. – Олеся Котубей

Голова ГО «Декомунізація.Україна» В. Поздняков розповідає, чому виникає запит на вулиці Сонячна, Липова, вулиця Добра; якщо замість радянського топонімічного ландшафту не утворюється україноцентричний – чи це загрозна ситуація; наскільки великий масштаб проблеми, де вона поширена та як пояснюють свій спротив ті, хто не мають проросійських чи прорадянських поглядів, а просто... не хочуть перейменувань; чому взагалі люди тримаються за ці назви – їм просто так звично і красиво, чи, може, вони бояться української ідеї. Докладніше:

<https://suspilne.media/285781-vulici-zatisna-i-solovina-a-zovtneva-na-cest-misaca-zovten-drazlivi-pitanna-dekomunizacii-i-perejmenuvanna/>

Мовні питання

2022-й – рік мовного відродження України. – Тарас Кремень

Уповноважений із захисту державної мови зазначає: «Повномасштабне вторгнення росії в Україну підштовхнуло мільйони українців до переосмислення свого культурного коріння та своєї національної ідентичності. Сьогодні всі ми є свідками значного ментального зсуву у національному самовизначенні – підтримка української як єдиної державної безпрецедентна за всі роки незалежності. путін сам активізував питання відмосковлення України, повної відмови від всього, що пов'язувало нас з країною-вбивцею – ми відроджуємо громадський простір, позбуваючись пам'ятників, пов'язаних з радянським минулим, перейменовуємо вулиці на честь визначних українських

діячів, переглядаємо шкільні програми, вилучаючи з них твори російських письменників, утилізуємо пропагандиську літературу радянського періоду, забороняємо книжки російських видавництв та музику з-за поребріка. Український духовний простір деокупує свою ж територію... Військові перемоги України підсилюють інтерес західних ЗМІ і до перемог на мовному фронті. Саме мова є головною рушійною силою змін національної свідомості, інструментом, який об'єднує, консолідує суспільство та допомагає Україні стати сильнішою. Один з головних наративів, який використовує російський режим для виправдання агресії, – це захист російськомовних в Україні. Саме тому після 24 лютого українці почали масово відмовлятися від мови окупанта. Війна також змінила ставлення до української мови багатьох закордонних українців. Саме тому Україна має по-іншому подивитися вбік діаспори, затвердити відповідні програми для задоволення національно-культурних і мовних потреб закордонних українців. Це ще один крок для подальшої популяризації української мови в світі, можливість для реінтеграції закордонних українців до українського суспільства... Інформаційний журнал New Eastern Europe, який спеціалізується на питаннях Центральної та Східної Європи, пише про те, що Україна веде найбільшу екзистенціальну війну у своїй історії. „Щоб зберегти свою ідентичність, Україна повинна продовжувати боротьбу на культурному фронті. Плекаючи власну культуру, головною опорою якої є українська мова, українці допоможуть у довгостроковій перспективі знеохотити агресора”, – зазначає видання. Автор статті говорить про фінський досвід, коли країна, окупована СРСР 80 років тому, усвідомила критичну важливість „культурної парасольки”. І після війни фіни активно інвестували у свою творчу індустрію, щоб забезпечити курси фінської мови, розвивати кіноіндустрію, а також видавати книги фінською мовою. Роберт Романчук, доктор філософії, доцент кафедри славістики Каліфорнійського університету, зазначає про те, що війна зміцнює українську національну ідентичність і посилює мовну стійкість населення. Говорячи про лінгвоцид, який протягом багатьох років вчиняла радянська влада, вчений переконаний, що і сьогодні українська мова все ще гостро потребує державного захисту: „Можна задуматися над питанням: наскільки культурно стійкою була б Україна, якби, наприклад, радянська влада не здійснила голодомор 1932–1933 років, коли загинуло майже чотири мільйони українців, чи тисячі українських дисидентів пережили жорстокі радянські репресії?”. Водночас західні експерти наголошують, що саме путін дав критичний поштовх українській мові та приніс незворотні культурні зміни всередині країни. І цей процес вже не зупинити. Ми робимо все для того, щоб українська відвоювала всі позиції та зайняла нові рубежі». Докладніше:

https://lb.ua/blog/taras_kremin/531131_2022y-rik_movnogo_vidrodzhennya.html

Уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремень побував на презентації авторського проєкту у Нововолинську

Уповноважений із захисту державної мови Т. Кремень взяв участь у відкритті курсів з вивчення української мови в Нововолинську, що

проходитимуть у межах всеукраїнського проєкту «Говори українською, бо живеш на своїй землі!». Подія відбулася 29 вересня. Мета курсу, ініційованого педагогом, авторкою однойменної книги Ф. Колесник, – виховати мовну стійкість і допомогти громадянам України стати носіями культури свого народу, встановити тісні контакти між людьми з різних регіонів України та з-за кордону. Курси при Нововолинській центральній бібліотечній системі розраховано як на внутрішньо переміщених осіб, так і всіх охочих вдосконалити свої мовні компетенції. Т. Кремінь зазначив, що сучасний мовний волонтерський рух в Україні є надзвичайно потужним і дієвим. За його словами, наразі на теренах Волинської області діє тільки десять майданчиків, на яких кожен може долучитися до вивчення української та її вдосконалення. Серед таких локацій – Луцьк, Ківерці, Ковель та Нововолинськ. Т. Кремінь наголосив на важливості негайного ухвалення місцевих програм із розвитку та утвердження державної мови, які стимулюватимуть розширення мережі безкоштовних курсів із вивчення мови. Відповідні звернення повторно надіслано на адресу керівництва всіх обласних військових адміністрацій та об'єднаних територіальних громад України. Щотижневу оновлену інформацію про безкоштовні курси, розмовні клуби, інтернет-ресурси для опанування та підвищення рівня володіння українською мовою можна знайти на сайті Уповноваженого. Джерело:

<https://ivanychi.rayon.in.ua/news/544713-upovnovazheniy-iz-zakhistu-derzhavnoi-movi-taras-kremin-pobuvav-na-prezentatsii-avtorskogo-proektu-u-novovolinsku>

Регіональна культурна політика

У Волинському драмтеатрі збільшили кількість глядачів

Волинський академічний обласний музично-драматичний театр імені Тараса Шевченка, що у Луцьку, отримав офіційний дозвіл запрошувати не 130, а 800 глядачів. Про це повідомили 29 вересня на фейсбук-сторінці закладу. «Все завдяки збільшенню місць в укритті. Аптечки, ліхтарики, вода, біотуалети та інші предмети першої необхідності – усе це ми підготували з турботою про вашу безпеку та комфорт під час повітряної тривоги», – йдеться в повідомленні. Джерело:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/544590-u-volinskomu-dramteatri-zbilshili-kilkist-glyadachiv>

Благодійність. Меценатство

На Київщині організують благодійний «Гарбуз-Fest у Кайдашів». – Марина Конопльова

1 жовтня у селі Семигори на Київщині пройшов мистецький благодійний захід «Гарбуз-Fest у Кайдашів – 2022». У програмі: екскурсії, етнопокази українських строїв, майстер-класи від народних майстрів Богуславщини – ткацтво, ковальство, мозаїка тощо. Зібрані на заході кошти підуть на допомогу військовим. Докладніше:

<https://shotam.info/na-kyivshchyni-orhanizovuiut-blahodiyyny-harbuzz-fest-u-kaydashiv/>

Гурт «Один в Каное» зібрав після туру у Північній Америці \$78 тисяч для допомоги Україні. – Наталка Лотоцька

Український гурт «Один в Каное», який в серпні завершив свій благодійний тур містами Північної Америки, разом з організаторами, компанією MoLoKo та ArtLive, зібрали 78 665 доларів, які буде перераховано у благодійні фонди: «Повернись Живим», «Фонд Сергія Притули» та «Фонд Сергія Жадана». Гурт відвідав 13 міст США і Канади. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2022/10/01/531220_gurt_odin_kanoe_zibrav_pislya_turu.html

Харківський оркестр Prime Orchestra вирушив у тур містами Європи

Харківський кросовер-оркестр Prime Orchestra з новою програмою «Rock Sympho Show» вирушив в осінній тур містами Європи. Українські митці виступатимуть у містах Польщі та Чехії, збираючи кошти на допомогу для жителів Харківської області. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3584421-harkivskij-orkestr-prime-orchestra-virusiv-u-tur-mistami-evropi.html>

«Kozak System» виступить із благодійним концертом у Вараші

Гурт, який постійно представляє Україну на європейських та світових музичних фестивалях, вирушив у свій перший вуличний тур на благодійних засадах. У Вараші виступ відбудеться 6 жовтня. Джерело:

<https://varash.rayon.in.ua/news/544739-kozak-system-vistupit-iz-blagodiynim-kontsertom-u-varashi>

Художник присвятив картину звільненням Героям «Азовсталі» і виставив її на аукціон. – Марина Конопльова

Полтавський художник А. Гіль намалював картину «Вони повернуться. АЗОВ», присвячену звільненням захисникам «Азовсталі», та виставив її на благодійний аукціон «Полтава в деле», що проходить у волонтерському телеграм-каналі «Ми готові. Полтава». Кошти від продажу перерахують на потреби Збройних сил України. Як розповів художник, він написав полотно, коли захисники Маріуполя вимушені були здатися у полон. Докладніше:

<https://shotam.info/khudozhnyk-prysviatyv-kartynu-zvilnenym-heroiam-azovstali-i-vystavyv-ii-na-auktsion/>

Сергій Жадан розіграє книги з автографом для підтримки ЗСУ. – Марина Конопльова

С. Жадан спільно з видавництвом «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» розіграють книги «Динамо Харків» з автографом письменника, щоб допомогти ЗСУ. Зазначається, що новий наклад розлетівся за 4 дні. «20 останніх примірників вирішили перетворити у щось особливе для вас і нашої спільної перемоги. Ви донатите для ЗСУ, а приємним бонусом можете отримати книгу, в якій є нові, ще не опубліковані досі, вірші», – зауважив Жадан. Докладніше:

<https://shotam.info/serhiy-zhadan-rozihruie-knyhy-dynamo-kharkiv-z-avtohrfom-dlia-pidtrymky-zsu/>

Театр

Опера в Музеї Ханенків, меланхолія за Бергманом та історії про війну. 10 театральних прем'єр жовтня. – Олена Панченко

У Музеї Ханенків покажуть п'ятигодинну оперу про створення світу, у Молодому театрі представлять меланхолію за Інгмаром Бергманом, а у Театрі на Печерську розкажуть історії про наше життя з 24 лютого. Про десять театральних подій жовтня. Докладніше:

<https://www.the-village.com.ua/village/culture/culture-guide/331121-teatralni-prem-eri-zhovtnya>

«Синдром вцілілого»: як «ГаРМИДЕР» готується до відкриття театального сезону. – «Суспільне»

У мистецькому просторі «Культурне укриття» готується прем'єра вистави театру «ГаРМИДЕР» – «Синдром вцілілого». Зі слів режисерки театру Р. Порицької, виставу обрали не випадково. Текст написав у березні цього року драматург А. Бондаренко. Там йдеться про переживання героя, пов'язані з повномасштабним наступом росіян в Україну. У виставі грають всього два актори – В. Хаїнський і П. Порицький. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/544868-sindrom-vtsililogo-yak-garmider-gotuetsya-do-vidkrittya-teatralnogo-sezonu>

Музика

Валентин Сильвестров: перевідкриття «тихої музики». – Олеся Найдюк

«Протягом останніх кількох місяців у світі багато й часто виконують музику В. Сильвестрова. Зокрема, днями анонсували вихід нового релізу з камерними творами українського композитора на одному з найвідоміших, найбільших лейблів Європи – Deutsche Grammophon. Диск записали одеський піаніст О. Ботвінов і британський скрипаль Даніель Хоуп. Альбом вийшов на музичних сервісах 30 вересня, у день народження композитора: Сильвестрову виповнилося 85. Якби не війна, сильвестрівський ювілей мав би, певно, значно менші масштаби (якщо виміром масштабу вважати обсяг виконань музики ювіляра). Від початку російського збройного вторгнення в Україну – 24 лютого – музика Сильвестрова лунає в різноманітних проєктах на підтримку України: на благодійному концерті в Метрополітен-опера, у Берлінській філармонії, у швейцарському Тонхалле в Санкт-Галені; її виконують Лондонський філармонічний оркестр, оркестр Литовської національної опери, Ukrainian Freedom Orchestra у рамках свого світового турне. Нині вже заплановано десятки нових виконань його творів – вони відбудуться найближчим часом...». Докладніше:

https://lb.ua/culture/2022/10/02/531098_valentin_silvestrov.html

У Рівному київський хор презентує симфонію Євгена Петриченка

Ансамбль класичної музики імені Бориса Лятошинського 3 жовтня презентує хорову симфонію донецького автора Є. Петриченка «Осяяні чорним сонцем» на сцені органного залу у Рівному. Твір розкриває символи східної України, торкається пророчої творчості В. Стуса, М. Чернявського (автора

першої виданої на Донбасі збірки українською мовою), подій сучасності. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/545056-u-rivnomu-kiiivskiy-khor-prezentue-simfoniyu-evgena-petrichenka>

«Одна весна змогла два життя роз'єднати»: слухаємо релізи цього тижня. – Ільків Яна

Кліп від М. Круть, мініальбоми від дуету «Скажи щось погане» та Kelera, лонгплеї від дніпровського гурту Тепла та «ніагАра», ремікс на свій же трек від «Другої ріки», муд відео від Ostrovskiy та інше – про релізи цього тижня. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/weekly-music-release-11/>

Дивіться кліп Krut' з кадрами евакуації під час війни. Пісня написана на вірш Лесі Українки. – Вікторія Кудряшова

Українська співачка й бандуристка М. Круть випустила кліп на пісню «Леся», написану за мотивами вірша Лесі Українки «Contra Spem Spero». У кліпі використали особисті відео, що показують евакуацію українців під час війни. Ці кадри надали підписниці співачки з різних міст України. Також оператор О. Кулик долучив до кліпу документальні відео, які зняв на залізничному вокзалі Львова в перші дні війни. Докладніше:

<https://www.the-village.com.ua/village/culture/culture-news/331147-divitsya-klip-krut-iz-kadrami-evakuatsiyi-pid-chas-viyni-pisnya-napisana-na-virsh-lesi-ukrayinki>

«Поки хтось купує газ, ракети летять до нас»: слухайте ремікс на пісню ТУЧА – russia is a terrorist state. – Валерій Лавровський

Діджей і саундпродюсер Badwor7h презентував ремікс на трек співачки та музикантки ТУЧА – «russia is a terrorist state». RUSIIICK, учасник об'єднання SVYST, у куплеті дісить росію та країни, що купують у неї газ. Оригінальна пісня вийшла 12 серпня, у ній протягом трьох хвилин назва проспівується вісьмома мовами. 25 серпня ТУЧА випустила кліп – це відеоекскурсія по злочинах росії стосовно України в різні епохи – від Батурицької трагедії, кріпацтва та Емського указу до червоного терору, Голодомору та сьогодення. Через певний час відео було заблоковано на YouTube, але потім його повернули із дисклеймером перед переглядом. Докладніше:

<https://slukh.media/new-music/russia-is-a-terrorist-state-remix/>

Ковельчанин DOVI випустив пісню «Кохайтесь Чорнобриві»

DOVI презентував нову пісню «Кохайтесь Чорнобриві» на слова Т. Шевченка. Реліз відбувся 1 жовтня. Як зазначає юний співак, ця пісня – поєднання нашої культурної спадщини, наш генетичний код, об'єднаний із сучасними тенденціями. Докладніше:

<https://kowel.rayon.in.ua/news/545012-kovelchanin-dovi-vipustiv-pisnyu-kokhaytesya-chornobrivi>

«Люлі-люлі»: Пивоваров та alyona alyona записали пісню на вірш

Пантелеймона Куліша

У межах культурного проекту «Твої вірші, мої ноти» А. Пивоваров та аlyona аlyona представляють спільну роботу «Люлі-люлі» на поезію П. Куліша. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/544664-lyuli-lyuli-pivovarov-ta-alyona-alyona-zapisali-pisnyu-na-virsh-panteleymona-kulisha>

Святослав Вакарчук завітав до військових на Закарпатті

Лідер гурту «Океан Ельзи» С. Вакарчук дав концерт для військовослужбовців Закарпатської бригади. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/544837-svyatoslav-vakarchuk-zavitav-do-viyskovikh-na-zakarpatti>

Візуальні мистецтва

Куди піти з 2 по 9 жовтня. – Настя Попович

Про виставки вітчизняних художників, що експонуються в Україні та за кордоном. Докладніше:

<https://supportyourart.com/news/kudy-pity-z-2-po-9-zhovtnya/>

Мармурові витвори українських митців демонструють на виставці в Італії

На Marmomas (Верона, Італія), що проходила 27–30 вересня, куратори експонували роботи креаторів-переможців конкурсу, який проводили серед українських дизайнерів у липні цього року, зокрема, артоб'єкт А. Лисих, роботу М. Слейко з графікою Р. Дудки, а також концептуальну композицію О. Кисля, виконану у співавторстві з А. Манако. Крім переможців конкурсу, Україну представляли роботи В. Варі, А. Манако та А. Кравчук. Згідно з дописом, усі об'єкти було виготовлено в Україні з мармурових залишків компанії Instech та Lab.design, представники яких подбали про транспортування виробів до Верони та брали участь у всіх етапах проекту. МКІП зазначає, що місія організаторів полягає в підтримці українських митців під час війни, завдяки презентації їхніх робіт на найпрестижніших та найвагоміших міжнародних заходах. Джерело:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3583484-marmurovi-vitvori-ukrainskih-mitciv-demonstruut-na-vistavci-v-italii.html>

Щоденники. Інга Леві, Юрій Пікуль, Олег Тістол

«Dymchuk Gallery» представляє продовження проекту «Щоденники. Колективна виставка мистецтва воєнного часу», в якому зібрано роботи митців та мисткинь, створені після 24 лютого. До другої частини проекту увійшли графічні роботи І. Леві з серії «Подвійна експозиція» – щоденникові малюнки, які від початку війни мисткиня, подорожуючи, робить кожен день. Кожна робота складається зі сцени мирного життя, яку переживала художниця у даний день, та зображення воєнних подій з новинних стрічок, таким чином нагадуючи фотонегативи, накладені один поверх іншого. Також до виставки увійшли живописні роботи Ю. Пікуля з серії «Народна архітектура України», присвячені провінційній архітектурній традиції, зразки якої можна зустріти у невеликих

містах України; живопис О. Тістола: роботи з серії, яка зображує тіні предметів зі сховища, в якому перебував художник перші місяці війни, а також роботи з серії «Ай Петрі», де сама гора є символом української перемоги. Виставка експонується до 9 жовтня. Докладніше у відео:

<https://mitec.ua/shhodennyky-inga-levi-yurij-pikul-oleg-tistol-2/>

Презентація журналу «Антиквар» # 127 – «Портрет художника. Анатолій Криволап: енергія чистого кольору»

Г. Шерман розповідає про новий номер журналу «Антиквар», презентація якого відбулася у Національній академії мистецтв України. Докладніше у відео:

<https://mitec.ua/prezentacziya-zhurnalu-antykva-127-portret-hudozhnyka-anatolij-kryvolap-energiya-chystogo-koloru-2/>

У Запоріжжі встановили пам'ятник волонтерам у вигляді бронезилета. – Марина Конопльова

Пам'ятник з'явився на проспекті Маяковського. Його автором є зварювальник-волонтер Є. Благун. Докладніше:

<https://shotam.info/u-zaporizhzi-vstanovyly-2-5-tonnyy-pam-iatnyk-volonteram-u-vyhliadi-bronezhyleta/>

Кулькова ручка стала моєю зброєю. Донецький художник Олександр Жильцов про війну, творчість та допомогу армії. – Лаврів Марія

О. Жильцов – український художник, який був змушений двічі рятуватися від російської агресії. Вперше війна торкнулася його в Донецьку в 2014 році. Митець вірив, що окупація буде тимчасовою, проте коли через кілька місяців ворожий снаряд влучив у будинок батьків дружини – вирішив евакуювати родину до Києва. Майже рік він не займався улюбленою справою і думав, що вже ніколи не повернеться до творчості. Але саме справа його життя зрештою допомогла художнику побороти стрес. Поступово він влився в мистецьке середовище столиці, однак вже в 2022 році війна наздогнала його знову. Жильцов розповідає про другий порятунок від війни, особливу художню техніку, допомогу колег та благодійні проекти. Докладніше:

<https://shotam.info/kulkova-ruchka-stala-moieiu-zbroieiu-donetskyy-khudozhnyk-oleksandr-zhyltsov-pro-viynu-tvorchist-ta-dopomohu-armii/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Захисник Маріуполя Орест та головред УП отримали премію від фестивалю Kharkiv MeetDocs. – Олена Барсукова

Захисник Маріуполя Д. Козацький («Орест»), який повернувся з полону, став першим лауреатом спеціальної премії за внесок у розвиток кінодокументалістики, заснованої кінофестивалем Kharkiv MeetDocs. Організатори відзначили Ореста за короткометражну стрічку «Останній день на Азовсталі» з циклу фільмів «Фортеця Маріуполь» кінематографічного об'єднання «Вавилон 13». Про це оголосили під час відкриття 6-го Міжнародного фестивалю документального та художнього кіно Kharkiv

MeetDocs 1 жовтня. Нагороду отримала вся команда, яка працювала над короткометражним фільмом: Д. Козацький, Ю. Гонтарук, І. Хіцінська та інші учасники «Вавилону 13». Нагороду за внесок у розвиток журналістської документалістики здобули головна редакторка «Української правди» С. Мусаєва і головний редактор видання «Цензор.НЕТ» Ю. Бутусов. Мусаєва отримала премію, зокрема, за документальний фільм «УП» про лікаря «Треба ще вижити». Вона була генеральною продюсеркою, а В. Гармаш – режисером стрічки. Також премію за внесок у розвиток кінодокументалістики присудили українському режисеру С. Буковському. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2022/10/1/250667/>

«Документалістика посіла головне місце в українській кіноіндустрії»: організатори фестивалю Kharkiv MeetDocs. – Ірина Голіздра

Міжнародний фестиваль документального та художнього кіно Kharkiv MeetDocs, який з 2016 року проходив у Харкові, цього року змінив локацію на Київ. Через війну фокус фестивалю зміцнішав – культурний голос сходу звучить як ніколи голосно. 1–6 жовтня у столичному кінотеатрі «Жовтень» глядачі можуть побачити 21 фільм. Засновниця фестивалю Є. Крігсхайм та програмний координатор Д. Буданов в інтерв'ю розповідають про нові виклики, тенденції у документальному кіно, документалістику як інструмент у боротьбі з фейками, а також перспективи ігрового кіно. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2022/10/2/250633/>

Євгенія Крігсхайм: про програму фестивалю Kharkiv MeetDocs і чому мистецтво не поза політикою

Про це директорка фестивалю Kharkiv MeetDocs Є. Крігсхайм розповіла в ефірі «Радіо Промінь». Докладніше:

<https://susilne.media/286759-evgenia-krigshajm-pro-programu-festivalu-kharkiv-meetdocs-i-comu-mistectvo-ne-poza-politikou/>

Національний конкурс МКФ «Молодість» відбудеться на Гамбурзькому кінофестивалі

Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість» представить свій національний конкурс українських короткометражних і повнометражних фільмів на Гамбурзькому кінофестивалі Filmfest Hamburg, що проходить з 29 вересня по 8 жовтня. Через теперішню складну ситуацію, пов'язану з повномасштабною війною росії проти України, організатори фестивалю запросили «Молодість» представити національний конкурс зі своїм власним журі з 30 вересня по 5 жовтня в ганзейському місті-побратимі Києва. У конкурсі беруть участь 12 коротких метрів і 7 повних. До журі увійшли: українська режисерка та сценаристка Є. Нейман, іранський продюсер Фарзад Пак та німецька акторка Фрітці Габерляндт. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/molodist-na-hamburzkomu-kinofestyvali/>

Три українських фільми увійшли до програми Warsaw Film Festival 2022.
– Діана Кречетова

До програми 38-го Варшавського кінофестивалю (Warsaw Film Festival), що проходить 14–23 жовтня, увійшли три українських фільми: «Тато» («Заморожене добро») А. Маліжеської, «Rock. Paper. Grenade» («Я і Фелікс») І. Цілик та «Спас» («Бачення метелика») М. Наконечного. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2022/09/30/250654/>

На Стокгольмському міжнародному кінофестивалі буде програма «Україна»

Стокгольмський міжнародний кінофестиваль відбудеться з програмою про Україну. Про це повідомляє пресслужба Одеського міжнародного кінофестивалю. Планується показ шести українських фільмів, інтерв'ю з українськими кінематографістами, панельна дискусія та презентація Work in Progress, організована спільно з ОМКФ. Найкращий проєкт Works in Progress отримає приз у розмірі 100 000 крон. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/203315/2022-09-30-na-stokgolmskomu-mizhnarodnomu-kinofestyvali-bude-programa-ukraina/>

Netflix уперше придбає великий пакет українських фільмів – Forbes.
– Вікторія Кудряшова

Це повідомили два джерела із Film.ua Group. За інформацією одного з джерел, ідеться про 14 проєктів. Серед них – «Сказане весілля», «Велика прогулянка» та «Найкращі вихідні». У грудні має вийти «Снайпер. Білий ворон». Тривають переговори про купівлю «Фокстер і Макс», розповідають люди, дотичні до створення стрічок. Водночас у Film.ua відмовилися коментувати суму угоди через контрактні обмеження. У Forbes зазначають, що найімовірніше, не йдеться про ексклюзивний продаж прав на показ фільмів, бо вони вже були в кінотеатральному прокаті, зокрема на Megogo та Sweet.tv. У вересні на Netflix з'явилися три українських фільми «Дике поле» (за романом С. Жадана), «Бурштинові копії» та «Зустріч однокласників», доступні для перегляду на території України. Продажем цих стрічок займався медіахолдинг «Медіа Група Україна», який планує продовжити співпрацю зі стримінговим сервісом. Крім того, продюсер «Дикого поля» В. Яценко веде переговори з Netflix щодо інших своїх проєктів, серед яких «Додому» Н. Алієва, «Атлантида» В. Васяновича, «Люксембург, Люксембург» А. Лукіча, «Я і Фелікс» І. Цілик. Докладніше:

<https://www.the-village.com.ua/village/culture/culture-news/331163-netflix-upershe-pridbae-velikiy-paket-ukrayinskih-filmiv-forbes>

В Українському домі покажуть фільм «Атлантида». Після перегляду – розмова за участю режисера. – Анастасія Ампілогова

У кінопросторі Українського дому 8 жовтня відбудеться спеціальний показ фільму «Атлантида». Після перегляду заплановано розмову за участі режисера В. Васяновича, журналіста Д. Казанського та політолога Є. Магди про

майбутнє Донбасу та України після перемоги. Ведучий – О. Ананов.
Докладніше:

<https://bit.ua/2022/09/v-ukrayinskomu-domi-pokazhut-film-atlantyda-pislya-pereglyadu-rozмова-za-uchastyu-rezhysera/>

Кіно заради перемоги. У Multiplex можна переглянути українські фільми за 1 гривню. – Олексій Морозов

У кінотеатрах мережі Multiplex відбудеться кіномарафон українських фільмів за 1 гривню. Це продовження проєкту «Кіно заради перемоги!», який триває з 29 вересня по 19 жовтня. Щодня показуватимуть нову стрічку. У програмі – «Кіборги», «Поводир», «Іван Сила», «Міф», «Безславні кріпаки», «Захар Беркут» і «Сторожова застава». Докладніше:

<https://www.the-village.com.ua/village/culture/culture-news/331131-kino-zaradi-peremogi-u-multiplex-mozhna-pereglyanuti-ukrayinski-filmi-za-1-grivnyu>

«Патріот: війна в Україні»: вийшов новий епізод документального серіалу про добровольців

Військова драма без пострілів та крові: на YouTube-каналі вийшов 5-серійний документальний серіал «Патріот: війна в Україні» режисера Е. Ярового, знятий у 2017 році на передовій у Донецькій області, на Світлодарській дузі (зараз окупована). У зйомках взяли участь 55 військових, які чесно розповіли про своє життя до початку бойових дій та під час них. Кожен епізод присвячено окремій темі: «Послання нації»; «Відношення до ворога»; «Про рішення піти на війну»; «Про батальон»; «Як закінчити війну». Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/patriot-viina-v-ukraini/>

«Суспільне Культура» показав документальний проєкт про мозаїку Маріуполя. – Софія Касьяненко

25 вересня на телеканалі «Суспільне Культура» вийшла друга частина документального проєкту Н. Миколаєнко «Жевріння. Дерево життя» про українське монументальне мистецтво радянського періоду в Маріуполі. 29 вересня фільм виклали у відкритий доступ на YouTube-каналі «Суспільне Культура». Докладніше:

<https://suspilne.media/287101-suspilne-kultura-pokaze-dokumentalnij-proekt-pro-mozaiku-mariupola-2/>

Прем'єра документального фільму про українського Моцарта відбудеться 1 жовтня

Всесвітньо відома українська диригентка О. Линів вклала гроші, отримані від престижної європейської нагороди Helena Vaz da Silva Award від європейської інституції Eurora Nostra, в новий проєкт, стрічку про музику та війну. Прем'єра 80-хвилинного музичного документального фільму відбудеться 1 жовтня на Youtube-каналі фестивалю LvivMozArt. Картина «Mozart for Solidarity» розповідає про коріння, творчість і діяльність українського Моцарта – Франца Ксавера Моцарта, який жив у Львові. Зйомки проходили спільно з міжнародною інституцією зі Зальцбурга Mozarteum. «Ми змогли запросити у

Зальцбург 8 знакових українських артистів, які представляють раритетний, мало кому відомий репертуар, створений в основному у Львові. Вони також розповідають про свій досвід війни. Завдання цього фільму – привернути увагу до стану культурних інституцій, зокрема, Харківського університету мистецтв», – розповіла Линів. Вона також повідомила про плани зібрати посильну суму грошей і передати їх у Харків, на відновлення роботи цього одного з найважливіших музичних закладів України. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3583079-premera-muzicnogo-dokumentalnogo-filmu-pro-ukrainskogo-mocarta-vidbudetsa-1-zovtna.html>

Кліпи Таню Муїньо отримали три номінації на премії UK Music Video Awards 2022. – Валерій Лавровський

Організатори UK Music Video Awards оголосили номінантів цього річної премії. Роботи українки Т. Муїньо представлено у трьох номінаціях, а сама режисерка претендує на нагороду в номінації «Найкращий режисер». Кліп на пісню «As It Was» Гаррі Стайлза отримав номінацію як «Найкраще попвідео», а інша робота Т. Муїньо на пісню «Mount» виконавця Labrinth – як «Найкраще соул-відео». Відео на «2am» гурту Foals, який знято в Києві напередодні російського вторгнення, претендує на нагороду як «Найкраще роквідео». У номінації «Найкращий оператор-постановник» представлено українця М. Кузьменка, який регулярно знімає для Т. Муїньо. Окрім того, у номінації «Найкращий продакшн» представлено UnderWonder, з яким співпрацює режисерка. Нещодавно вийшов кліп австралійців 5 Seconds Of Summer виробництва цього продакшну. Церемонія нагородження відбудеться 27 жовтня у Лондоні. Докладніше:

<https://slukh.media/news/tanu-muino-uk-music-video-awards-2022/>

Просвітництво

Оголошуємо жовтень Місяцем українського модернізму

«Місяць українського модернізму – це задум літературознавиці Г. Глодзь, до втілення якого долучається „Тиктор медіа”. Ідея проста: трошки більше говорити про культуру, яку в нас так наполегливо намагалися відібрати чи бодай до невпізнаності скалічити. Та, попри втрати, вона залишилася – самобутня, виразно українська, а водночас уписана в європейський контекст. Місяць модернізму – це нагода переосмислити відоме, дізнатися про нове й відчувати себе вдома в цікавезній культурній традиції. Упродовж жовтня на сторінках „Тиктора” з’являтимуться статті про модернізм (не тільки літературний) і модерністів, добірки вартих уваги книжок, фрагменти з маловідомих модерністських текстів і цілий серіал від Я. Цимбал – цикл історій про „Наші 20-ті». Докладніше:

<https://tyktor.media/novyny/zhovten-mum/>

Ната Жижченко (Onuka): про фольклорну експедицію Україною з документальним проєктом «Запал»

Медіа «Слух» 29 вересня презентувало «Запал» – документальний проєкт про традиційну українську культуру. Перший епізод присвятили українському

Полісся. Рік тому туди вирушила фольклорна експедиція в пошуках невідомих раніше музики, рецептів, етнічного одягу та аксесуарів. За кожен із цих напрямів відповідали троє ведучих – Н. Жижченко з ONUKA, шеф-кухар Є. Клопотенко й стилістка Л. Патока. Про новий досвід, що з цього вийшло та чим здивувала північ України, в ефірі «Радіо Промінь» розповіла співачка й вокалістка гурту ONUKA Н. Жижченко. Докладніше:

<https://suspilne.media/287117-nata-zizcenko-onuka-pro-folklornu-ekspediciu-ukrainou-z-dokumentalnim-proektom-zapal/>

Література. Книговидання

Поетичне Середземномор'я: як Україна виступила на мальтійському літфесті. – Юлія Мусаковська

Середземноморський літературний фестиваль (II-Festival Mediterranju tal-Letteratura ta' Malta), який проходив у Валетті 23–27 серпня, проводився вже всінадцяте. Цьогоріч Україну було вперше представлено на ньому за весь час його існування, й одразу в статусі почесної гості. Таким чином організатори прагнули виявити підтримку нашій країні в час повномасштабного вторгнення росії. Поетка Ю. Мусаковська на запрошення мальтійської неурядової організації Inizjamed та за сприяння Мальтійського ПЕН взяла участь у цій події і ділиться своїми враженнями. Докладніше:

<https://chytomo.com/il-festival-mediterranju-tal-letteratura-ta-malta/>

VIII Одеський міжнародний літфестиваль «переїздить» у Грузію

VIII Одеський міжнародний літературний фестиваль у 2022 році відбудеться у Батумі 5–8 жовтня. Головною темою фестивалю стане війна росії проти України та її вплив на світ. Автори з України, Грузії, Німеччини, Італії, Швейцарії, Польщі, Румунії, Туреччини та Південної Африки візьмуть участь наживо та в онлайн форматі. Усі події транслюватимуть з сайту фестивалю на YouTube та Facebook. Докладніше про програму заходу:

<https://chytomo.com/viii-odeskyj-mizhnarodnyj-litfestyval-pereizdyt-u-hruziuu/>

Україна презентує власний стенд на книжковому ярмарку у Франкфурті. – Поліна Горлач

19–23 жовтня на Франкфуртському книжковому ярмарку (ФКЯ) Український інститут книги та Goethe-Institut в Україні представлятимуть національний стенд від України та наповнену подіями програму. «Цього складного року Україна матиме власний національний стенд на Франкфуртському книжковому ярмарку... Рада повідомити, що для підтримки їхніх намірів вийти на міжнародні ринки, ми отримали виняткову пропозицію від дирекції ФКЯ включити близько 500 українських видань до франкфуртського каталогу прав. Це дуже цінна можливість і справжній прорив у інформуванні іноземних видавців і агентів про найкращі українські книжки, варті перекладу», – коментує директорка Українського інституту книги О. Коваль. Український національний стенд у павільйоні 4.0 (В 114) матиме власну сцену, на якій протягом усіх днів ярмарку буде запропоновано публічну і

фахову програму англійською та німецькою мовами. Вона також є складовою частиною комплексного пакета заходів, на які Міністерство закордонних справ Німеччини виділяє кошти з додаткового бюджету на 2022 рік, щоб пом'якшити наслідки загарбницької війни росії проти України. «Франкфуртський книжковий ярмарок протягом багатьох років підтримує тісні контакти з українською книжковою галуззю. Саме тому ми хотіли б запропонувати пряму підтримку нашим українським колегам навіть зараз, коли вони протистоять російській атаці», – зазначив директор ФКЯ Юрген Боос. «Для України як ніколи важливо бути видимою і почутою на Франкфуртському книжковому ярмарку. Тому ми, ясна річ, підтримуємо наших давніх партнерів з української літературної та видавничої сцени та робимо свій внесок у те, щоб їхні голоси були почуті у Франкфурті-на-Майні. Програма, яку ми готуємо спільно з нашими партнерами, різноманітна і багатогранна, вона буде представлена не лише на українському стенді», – додав директор Goethe-Institut в Україні Фабіан Мюльталер. Цього року Україна братиме участь у ФКЯ зі слоганом «Наполегливість існування», який сформулював філософ та перекладач Ю. Прохасько. Візуальним оформленням стенда став мотив мозаїки «Дерево життя» А. Горської, яку було знищено російською армією в Маріуполі під час бойових дій у липні цього року. Свої видання на стенді загальною площею близько 100 квадратних метрів розмістять українські видавництва, зокрема «Vivat», «Віхола», «Чорні вівці» та багато ін. Докладніше:

<https://suspilne.media/287113-ukraina-prezentue-vlasnij-stend-na-knizkovomu-armarku-u-frankfurti/>

Україна вперше масштабно буде представлена на Краківському книжковому ярмарку

Українські видавництва вперше стануть експонентами Краківського книжкового ярмарку, який відбудеться 27–30 жовтня. Об'єднаний український стенд Barnabus Books UA можна буде знайти у залі Вісла (місце С84) у Краків ЕКСПО-центрі. На ньому буде представлено книжки українських видавництв «Час Майстрів», «Видавництво Старого Лева», «Читаріум», Booklab Nebo Publishing та «АССА». Окрім того, заплановано зустрічі з авторками Ю. Бережко-Камінською, М. Марченко, О. Купріян, К. Неладою, Т. П'янковою, автограф-сесії, поетичні читання. Докладніше:

<https://chytomo.com/ukraina-vpershe-masshtabno-bude-predstavlena-na-krakivskomu-knyzhkovomu-iarmarku/>

«Закордонні учасники їдуть сюди для того, щоб стати свідками й свідчити на користь України». Софія Челяк про BookForum. – Олесь Котубей

Міжнародний фестиваль BookForum цього року відбудеться в новому форматі. 6–9 жовтня Форум проходитиме у Львові, офлайн захід зможуть відвідати 100 осіб за спеціальними запрошеннями. Трансляцію онлайн зможе побачити весь світ, окрім країни-агресорки росії. Охопити такі масштаби стало можливо завдяки підтримці Hay Festival, одного з найбільших літературних фестивалів у світі. Також організатори вже анонсували програму заходів. Про BookForum розповідає його програмна директорка С. Челяк. Докладніше:

<https://suspilne.media/287124-zakordonni-ucasniki-idut-sudi-dla-togo-sob-stati-svidkami-j-svidciti-na-korist-ukraini-sofia-celak-pro-bookforum/>

Українські воїни з передової долучаться до BookForum 2022. – Поліна Горlach

Пресслужба фестивалю зазначила, що до подій долучаться українські культурні діячі, які з перших днів повномасштабного вторгнення боронять країну зі зброєю в руках та понад 8 років протистоять російській агресії, більшість – з передової. Відкриє наживо Форум воєнного часу письменник та військовий О. Михед, який мав бути куратором фокусної теми BookForum 2022. Проєкт проходитиме за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) та Open society foundation. Digital партнер – Hay Festival (Велика Британія), один з найбільших літературних фестивалів світу. Фестиваль відбудуватиметься у межах «Сезону культури Британія/Україна», організованого Британською Радою та Українським інститутом. Захід підтримують Український інститут книги, ZINC, «Українська Правда». Докладніше:

<https://suspilne.media/287300-ukrainski-voini-z-peredovoi-dolucatsa-do-bookforum-2022/>

Оголосили імена ще 40 стипендіатів Українського PEN

Журі стипендійної програми Українського PEN оголосило імена ще 40 авторів, які отримають фінансову підтримку для продовження роботи над своїми творчими проєктами. На другому етапі програми члени журі розглянули 259 заявок, які надійшли на конкурс. Загалом у межах програми до кінця 2022 року нададуть 100 стипендій. Докладніше:

<https://chytomo.com/108094-2/>

У США вийшла збірка Калитко «Ніхто нас тут не знає, і ми – нікого»

У США вийшла друком поетична збірка К. Калитко «Ніхто нас тут не знає, і ми – нікого» («Nobody Knows Us Here & We Don't Know Anyone»). Видання переклали О. Луцишина та О. Дженнінгс. Його надрукувало видавництво Lost Horse Press. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-ssha-vyishla-zbirka-kalytko-nikhto-nas-tut-ne-znaie-i-my-nikoho/>

У Німеччині вийде друком фейсбук-щоденник Жадана

У німецькому видавництві Suhrkamp Verlag вийшла нова книжка С. Жадана «Himmel über Charkiw: Nachrichten vom Überleben im Krieg» («Небо над Харковом: Новини про переживання війни»). Вона складається з дописів Жадана у соціальних мережах від початку повномасштабного вторгнення. Невдовзі книжка вийде у США, Польщі та Данії. В Україні книжку публікувати не будуть: «ви ж і так сидите в моєму фб, для чого вам книжка», – зазначив Жадан. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-nimechchyni-vyjde-drukom-fejsbuk-shchodennyk-zhadana/>

У книгарнях Німеччини продаватимуть українські книжки

Книжки восьми українських видавництв («Абабагаламага», «АртЕк», «Веселка», «Видавництва Старого Лева», «Картуш», «Либідь», «Мистецтво», «Фоліо») з'являться у німецькій мережі книгарень Hugendubel Buchhandlungen. Поява видань стала можливою завдяки співпраці українського книжкового порталу Book-On-Demand з мережею книгарень. «Два місяці ми готували контракти, бо зайти в цю потужну мережу досить складно. Але в Німеччині зараз багато українців – близько мільйона. Серед них є багато активних, які самі приходять до книгарень і просять українську книжку. От ми її і привезли – уже доставили до Німеччини першу партію видань загальним накладом 3000 одиниць і готуємо другий транш», – розповідає Сергій Поночовний, керівник проєкту та засновник порталу Book-On-Demand. Цей портал, крім українських книжок, планує постачати німецькомовні видання українських авторів, а також домовляється з українськими письменниками про літературні заходи в німецьких книгарнях – презентації книжок, виступи авторів, лекції тощо. Hugendubel продаватиме українські книжки не лише на полицях своїх магазинів, але й мережам бібліотек, з якими вони активно співпрацюють, а також передаватиме у дитячі садки, школи, центри допомоги переселенцям тощо. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-knyharniakh-nimechchyny-prodavatymut-ukrainski-knyzhky/>

Харківське видавництво Vivat відкрило книгарню у Києві. – Марина Конопльова

Харківське видавництво Vivat відкрило у Києві свою першу книгарню неподалік Поштової площі – на вулиці Петра Сагайдачного, 8. Там планують проводити виставки, лекції, презентації книг та публічні обговорення книжкових новинок. Докладніше:

<https://shotam.info/kharkivske-vydavnytstvo-vivat-vidkrylo-knyharniu-u-kyievi/>

Музейна справа

3D-копії півника із Бородянки будуть представлені у найвідоміших музеях світу. – Анастасія Ізвоцікова

3D-копії керамічного півника, що вцілів на шафці зруйнованого будинку в Бородянці та став символом незламності українців, буде представлено у провідних музеях світу, зокрема у Centre Pompidou, Prado, MoMA, Whitney, Guggenheim та New Museum of Contemporary Art. Моделі нової колекції було представлено на онлайн заході за участі міністра культури та інформаційної політики України О. Ткаченка. «„Неймовірний півень” – ще один спосіб комунікації через мистецтво з мільйонами відвідувачів провідних музеїв, зі спільнотою, яку вони об'єднують навколо», – сказав Ткаченко. Міністр додав, що важливо, аби світ «зробив крок назустріч», прийнявши ці твори мистецтва і зрозумівши їхню важливість. Для кожного з 14 музеїв створено унікальний NFT, розписаний у стилі однієї з кращих картин його експозиції на 3D-моделі

«бородянського півня». Кожен півень буде подарований музею, де зберігається оригінал картини. Джерело:

<https://suspilne.media/287510-3d-kopii-pivnika-iz-borodanki-budut-predstavleni-u-najvidomisih-muzeah-svitu/>

У Музеї української діаспори в Києві стартував виставковий проєкт «П'ята хвиля»

У Музеї української діаспори в Києві з 30 вересня можна відвідати історико-мистецький виставковий проєкт про еміграцію «П'ята хвиля». Експозиція розповідає про відомих українських емігрантів ХІХ–ХХ ст., а також репрезентує історії і творчість сучасних представників української культури, котрі у 2022 році були змушені залишити свої домівки й виїхали за кордон – балерини Г. Муромцевої, композитора В. Сильвестрова, художниць Н. Діденко і Чи Шаотін, письменниці Є. Кононенко. Доповнюють виставку плакати сучасних українських митців Pictoric Illustrators Club, Art studio Agrafka, а також архівні світлини й сучасні фото В. Бланш. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3582744-u-muzei-ukrainskoi-diaspori-v-kievi-startuvav-vistavkovij-proekt-pata-hvila.html>

«Вірю в перемогу»: у Харківському літмузеї оцифровують щоденник викраденого росіянами письменника Вакуленка. – Ганна Цьомик, Лариса Говина

Письменник і поет з Харківщини В. Вакуленко, викрадений російськими військовими у селі Капитолівка, під час окупації Ізюмщини вів щоденник. До того, як загарбники забрали його, він сховав свої записи під вишнею. Доля митця досі невідома, зошит та книжки Вакуленка його рідні передали до Літмузею. Науковий співробітник Харківського літмузею О. Юрченко оцифровує щоденник. Докладніше:

<https://suspilne.media/286739-viru-v-peremogu-u-harkivskomu-litmuzei-ocifrovuut-sodennik-vikradenogo-rosianami-pismennika-vakulenska/>

Платформа ТЮ створить онлайн-музей про Маріуполь. – Настя Попович

Платформа ТЮ розпочинає роботу над новим проєктом «Меморіуполь» – онлайн-музей про життя міста протягом останніх 8 років. Він реалізовується за підтримки New Democracy Fund та фонду «ІЗОЛЯЦІЯ. Платформа культурних ініціатив». Перший розділ музею присвячено саме культурному життю Маріуполя та низовій культурі: ініціативи, виставки, вечірки, стендап-вечори, театри, музеї, фестивалі, концерти, літературні вечори. Команда закликає маріупольців та всіх, хто був дотичним до міста, приєднатися до наповнення архіву. Докладніше:

<https://supportyourart.com/news/platforma-tyu-stvoryt-onlajn-muzej-pro-mariupol/>

Охорона культурної спадщини

«Чому вони крадуть»: в Україні запускають подкаст про крадіжки росіянами культурного надбання. – Діана Кречетова

В Україні запускають нарративний документальний подкаст про злочини росіян проти культурної спадщини України під назвою «Чому вони крадуть». Цей проєкт – ініціатива кінокомпанії 435 FILMS. У подкасті досліджуватимуть крадіжки росіян, які свідомо спустошують і привласнюють українську культуру, розповідає продюсерка подкасту А. Паленчук. Окупанти знищили уже сотні об'єктів нашого культурного надбання, захопили музей зі скіфським золотом у Мелітополі; вивезли з Маріуполя витвори мистецтва, які зберігалися у місцевих краєзнавчому та художньому музеях; викрали цінну колекцію медальєрного мистецтва Ю. Харабета тощо. «Мета, якою живе наша команда, полягає в тому, аби разом із репараціями, після підписання мирного договору, росія також повернула нам культурні цінності, які зараз перебувають на її території. Це і золото з українських курганів, і Вишгородська ікона Божої Матері, і Конституція Пилипа Орлика, і спадщина Мазепи, і козацькі клейноди, і картини Шевченка – численні безцінні артефакти», – розповідає Паленчук. Команда проєкту провела низку консультацій з експертами з музеєзнавства, історії та археології, серед яких А. Дробович, Ю. Болтрик, О. Ковалевська, Д. Коваль, Д. Клочко, М. Блакитний та О. Любишко. У випусках подкасту можна буде почути думки юристів, активістів, директорів музеїв, заповідників, а також політиків, які розповідатимуть про мотиви крадіжок росіян та ознайомлять слухачів із доказовою базою. Також у проєкті озвучуватимуть можливі шляхи повернення втрачених українських цінностей. «У цьому подкасті ми нагадуємо про те, скільки всього у нас вкрали, і скільки нам потрібно повернути, розповідаємо про багату та різноманітну українську культуру, яку росія роками намагалася перетворити на „шароварщину”», – наголошує режисер проєкту К. Грицюк. Подкаст міститиме п'ять епізодів по 20 хвилин, які буде опубліковано впродовж жовтня. Перший епізод подкасту про вкрадене скіфське золото можна буде послухати вже з 6 жовтня на сайті «Української правди» у розділі «Подкасти», а також у застосунках Apple Podcast, Google Podcast, Spotify. Джерело:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2022/09/30/250641/>

До 150-річчя церкви на Закарпатті відновили історичний купол та фасад. – Varosh

Впродовж 2 місяців команда будівельників відновлювала історичний купол вежі та зовнішній фасад церкви Різдва Пресвятої Богородиці у с. Шишлівці на Ужгородщині. Цю церкву було освячено 15 вересня 1872 року. За часів радянської влади храм переробили на спортзал, історичні фрески, намальовані у 1888 році Яношом Шпішаком, просто заштукатурили, а купол зняли. Відновлювали храм за старими фотографіями. Докладніше:

https://risu.ua/do-150-richchya-cerkvi-na-zakarpatti-vidnovili-istorichnij-kupol-ta-fasad_n132681

Бібліотечна справа. Читання

росія пошкодила та зруйнувала 358 українських бібліотек

Внаслідок повномасштабного російського вторгнення 358 бібліотек пошкоджено або зруйновано. Про це повідомили у телеграм-каналі Міністерства культури та інформаційної політики України. Переважна кількість пошкоджених бібліотек – у Донецькій області (31%), у Київській – (21%), Миколаївській – (13%) та Харківській – (11%). Відомо, що станом на 1 січня 2022 року публічних бібліотек було 14511, однак на момент російського вторгнення – 14351 книгозбірня. У серпні їхня кількість скоротилася до 11558 закладів. Загальний бібліотечний фонд України налічує 193,4 млн примірників документів. До 26235 бібліотекарів за 2021 рік українці зверталися 91,8 млн разів. Загалом у бібліотеках зареєстровано 9,2 млн осіб. Докладніше:

<https://chytomo.com/rosiia-poshkodyla-ta-zrujnuvala-majzhe-400-ukrainskykh-bibliotek/>

Майже 42 мільйони гривень збитків: як постраждали бібліотеки на Чернігівщині від російського вторгнення. – Тетяна Крижева

З початку повномасштабного вторгнення російських військ в Україну 26 бібліотек області постраждали від рук окупантів, бібліотеки 12 громад та міста Чернігова або зруйновано, або пошкоджено, і три з них зруйновано повністю. Про це розповіла директорка обласної універсальної наукової бібліотеки імені Короленка І. Аліфіренко у програмі Українського радіо «Чернігівська хвиля». Докладніше:

<https://suspilne.media/287238-majze-42-miljoni-griven-zbitkiv-ak-postrazdali-biblioteki-na-cernigivsini-vid-rosijskogo-vtorgnenna/>

Бібліотека – місце безпеки. Інтерв'ю зі столичними бібліотекарями про роботу в нових реаліях. – Ольга Браха, Марія Бліндюк

Керівники трьох бібліотек Києва (Публічної бібліотеки імені Лесі Українки, Наукової бібліотеки імені М. Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка, Науково-технічної бібліотеки імені Г. І. Денисенка – КП) розповідають про особливості роботи під час повномасштабної війни, волонтерство, поширення українських книжок світом та взаємодію з іноземними колегами. Докладніше:

<https://suspilne.media/287120-biblioteka-misce-bezpeki-intervu-zi-stolicnimi-bibliotekarami-pro-robotu-v-novih-realiah/>

Найцікавіші українські бібліотеки для дорослих і малих. – Євгеній Морі

До Всеукраїнського дня бібліотек автор розповідає про найцікавіші з українських бібліотек. Докладніше:

<https://suspilne.media/69759-literaturnij-turizm-top-najcikavisih-ukrainskih-bibliotek-dla-doroslih-i-malih/>

Релігія

Президент подякував патріарху Варфоломію за осуд війни і розуміння потреб українців

У зверненні до українців 2 жовтня В. Зеленський розповів про важливі події, які відбулися у Туреччині – у межах візиту О. Зеленської та керівника Офісу президента. Йшлося про зустріч першої леді з патріархом Варфоломієм. «Погляд патріарха Варфоломія на війну, розв'язану росією, та його позиція щодо підтримки нашої держави – добре відомі. І сьогодні ще раз прозвучали – дуже потужно. Я дякую за це, дякую за розуміння потреб нашого народу», – наголосив В. Зеленський. Докладніше:

https://risu.ua/prezident-podyakuvav-patriarhu-varfolomiyu-za-osud-vijni-i-rozuminnya-potreb-ukrayinciv_n132734

Папа Франциск закликав путіна припинити війну. – «Новини Ватикану»

Папа Римський Франциск закликав путіна зупинити війну – «цю спіраль насильства та смерті», а президента Зеленського «бути відкритим на серйозні мирні пропозиції». Про це понтифік сказав 2 жовтня перед проказуванням молитви «Ангел Господній». Докладніше:

https://risu.ua/papa-francisk-zaklikav-putina-pripiniti-vijnu_n132726

Луцька районна рада підтримала заборону в Україні УПЦ МП

Під час чергової сесії Луцької районної ради 29 серпня депутати підтримали звернення до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Ради національної безпеки і оборони України, начальника Волинської обласної військової адміністрації про заборону УПЦ МП на території України. Докладніше:

https://risu.ua/lucka-rajonna-rada-pidtrimala-zaboronu-v-ukrayini-upc-moskovskogo-patriarhatu_n132678

В Криму пройшли обшуки у будинках Свідків Єгови. – «Укрінформ»

В окупованому Криму 28 вересня пройшли обшуки в будинках парафіян релігійної організації «Свідки Єгови». Докладніше:

https://risu.ua/v-krimu-projshli-obshuki-u-budinkah-svidkiv-yegovi_n132693

На Херсонщині рашисти викрадають людей: серед зниклих – пастор. – «Факти»

У Каховському районі військові рф захопили в полон пастора Християнської церкви, забрали майно та машину чоловіка. Докладніше:

https://risu.ua/na-hersonshchini-rashisti-vikradayut-lyudej-sered-zniklih---pastor_n132682

Очільника Києво-Печерської лаври УПЦ МП Павла (Лебеда) затримали на кордоні. – «Інформаційний потік»

Владика Павла спіймали при спробі контрабандного вивезення церковних цінностей. Документи на супровід церковного майна він виписав собі сам. Як йдеться у повідомленні, справою займаються правоохоронні органи. Джерело:

https://risu.ua/ochilnika-kiyev-pecherskoyi-lavri-upc-mp-petralebedyazatrimali-na-kordoni_n132717

Очільник Києво-Печерської лаври розповів про інцидент з іконами на кордоні

На youtube-каналі митрополита Павла 2 жовтня з'явилося відео, де він підтверджує, що поїхав у Молдову (за його словами – на діагностику). Митрополит Лебідь каже, що його дійсно зупиняли на кордоні і перевірка тривала 6 годин. Це, мовляв, сталося через скаргу, яка надійшла правоохоронцям. Він зазначив, що віз три куплені ікони, які не становлять історичної цінності. За словами настоятеля лаври, ситуація завершилася мирно. Докладніше:

https://risu.ua/kiril---ce-oficer-fsb-u-patriarshij-sutani---depetat-yevroparlamentu_n132720

«Гнана» Церква: УПЦ МП освятила новий храм у Черкасах

Митрополит Черкаський і Канівський УПЦ МП Феодосій 30 вересня очолив освячення верхнього храму Стрітєння Господнього у подвір'ї у м. Черкаси. Докладніше:

https://risu.ua/gnana-cerkva-upc-mp-osvyatila-novij-hram-u-cherkasah_n132721

«Гнана» Церква: УПЦ МП освятила новий храм на Вінниччині. – «Православная жизнь»

Освячення храму Успіння Пресвятої Богородиці у с. Біла Могилів-Подільського району Вінницької області відбулося 29 вересня. Докладніше:

https://risu.ua/gnana-cerkva-kpc-mp-osvyatila-novij-hram-na-vinnichini_n132692

Під час оголошення незаконної анексії українських територій у кремлі був присутній священник УПЦ МП з Херсона. – LB.ua

Під час оголошення незаконної анексії чотирьох українських областей у кремлівській залі був присутній архиєрей УПЦ МП – архимандрит Алексій (Федоров), настоятель Свято-Успенського кафедрального собору у Херсоні. Він вважається близьким до гауляйтера Херсонщини В. Сальдо. За даними місцевих партизан, саме в Свято-Успенському кафедральному соборі (одним із головних спонсорів якого вважається Сальдо) Алексій «благословляв» його та інших колаборантів на проведення «референдумів» та допомогу росії. Зазначається, що священник УПЦ МП сидів у перших рядах поруч з Р. Кадировим та мером москви С. Собянїним, в оточенні топових російських політиків. Того ж дня у залі під час спіча путіна були помічені ще двоє представників УПЦ МП – митрополит Луганський та Алчевський Пантелеймон (Поворознюк) та настоятель Свято-Саввинського монастиря міста Мелітополя архимандрит Іван (Прокопенко), що входить до запорізької єпархії УПЦ МП. Обидва, за інформацією ЗМІ, відзначилися співпрацею з окупантами та місцевими колаборантами. Докладніше:

https://risu.ua/pid-chas-ogoloshennya-nezakonnoyi-aneksiyi-ukrayinskih-teritorij-v-kremlj-buv-prisutnij-svyashchenik-upc-mp-z-hersonu_n132722

УПЦ МП згідно з канонами повинна відлучати своїх колаборантів від Церкви, – о. Георгій Коваленко

Священник ПЦУ Георгій Коваленко вважає, що УПЦ МП має усі підстави відлучити від Церкви як мінімум тих єпископів, священників і вірян, які взяли участь у шабаші в кремлі. Про це він написав у фейсбуці та аргументував свою позицію. Докладніше:

https://risu.ua/upc-mp-zgidno-z-kanonami-povina-vidluchati-svoyih-kolaborantiv-vid-cerkvi---o-georgij-kovalenko_n132738

Затримано попа в Донецькій області, який закликав співпрацювати з окупантами

Докладніше:

https://risu.ua/zatrimano-popa-v-doneckij-oblasti-yakij-zaklikav-spiivpracyuvati-z-okupantami_n132704

Культура національних меншин. Закордонні українці

У Вашингтоні на благодійному концерті зібрали кошти для України

У центрі американської столиці в Українському домі в Вашингтоні 1 жовтня відбувся український благодійний перформанс з виконанням класичних оперних партій та композицій на фортепіано, який зібрав кошти на проєкт «Незламні» й на підтримку українського медбату «Госпітальєри». Захід організовано US Ukrainian Activists (USUA) за підтримки Посольства України в США. Перед публікою виступила українська оперна співачка А. Черкасова, а також піаніст, лауреат численних міжнародних конкурсів Я. Гнезділов. Обидва – родом із Дніпра, зараз мешкають у Сполучених Штатах та є активними промоутерами української музики. «Ми вже дали концерти в Північній Кароліні, а також у Нью-Йорку. Для мене було важливо виступити у Вашингтоні, оскільки тут дуже велика українська громада», – розповіла Черкасова. За її словами, кожен може зробити свій внесок у наближення перемоги, тож вона робить це за допомогою співу, участі в благодійних концертах та інших акціях, а також через ознайомлення американців з українською музичною культурою. З березня 2022 року вона вже дала п'ять благодійних концертів на підтримку України. Черкасова зазначила, що в ближчих планах – дати концерти в Нью-Йорку, в тому числі в престижному Карнегі-холл на Мангеттені та в Нью-Джерсі. Гнезділов зі свого боку додав, що крім благодійних акцій та збору коштів на підтримку України, важливо також знайомити американську публіку з нашою культурою. «Існує дуже багато гарних українських творів, які мало хто чув, і насправді багато сучасних українських композиторів», – пояснив Гнезділов. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-uarazom/3584059-u-vasingtoni-na-blagodijnomu-koncerti-zibrali-kosti-dla-ukraini.html>

У Румунії відбувся концерт української релігійної музики. –

«Укрінформ»

У Будинку культури міста Пинкота, що в Арадському повіті Румунії, відбувся 5-й «Концерт української релігійної музики», який цього року зібрав понад 400 учасників: виконавців, гостей і глядачів. Захід організовано Арадською філією Союзу українців Румунії за підтримки мерії Пинкота. Докладніше:

https://risu.ua/u-rumuniyi-vidbuvsya-koncert-ukrayinskoyi-religijnoyi-muziki_n132688

У Лівані пройшов День української культури

У готелі Лікаа в Антеліяс пройшов День української культури у Лівані, у рамках якого відбулися концерт, показ фільму, благодійний ярмарок, мистецька виставка та виставка арабомовних видань Посольства України у Лівані. Ярмарок організували члени «Громади Українців Лівану», а на виставці від ліванської артгалереї «Exode» ліванські та українські митці представили свої роботи як благодійний внесок на підтримку України. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3582714-u-livani-projsov-den-ukrainskoi-kulturi.html>

Міжнародне співробітництво

В Осло запустили україномовний аудіогід на автобусному турі

У норвезькій столиці Осло у рамках ініціативи О. Зеленської відбувся запуск україномовного аудіогіда на автобусному турі «Oslo Hop On-Hop Off buss». У першій спеціальній екскурсії взяли участь українці, які були вимушені залишити територію України через повномасштабну агресію РФ. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3584675-v-oslo-zapustili-ukrainomovnij-audiogid-na-avtobusnomu-turi.html>

Підтримка України у світі

Вперше в історії найпопулярнішого телешоу Фінляндії зняли спецепізод, присвячений Україні

27 вересня в фінському місті Тампере відбулися зйомки телешоу «The song of my life» («Пісня мого життя»). Це найбільш рейтингове шоу Фінляндії. І вперше за його історію один з епізодів на знак підтримки повністю присвятили Україні. Журналіст і ведучий Т. Мірошніченко, за плечима в якого десятки шоу, став одним із тих, хто долучився до творчої колаборації з фінами. Крім нього участь у спец-епізоді взяли співачка DOROFEEVA, фронтмен гурту «Антитіла» Т. Тополя, українські артисти KOLA, LAUD та ін. Докладніше:

<https://suspilne.media/287915-vperse-v-istorii-najpopularnisogo-telesou-finlandii-znali-specepizod-prisvacenij-ukraini/>

Актор із «Зоряних війн» закликав надати Україні більше дронів. – Ярослав Прищеп

Актор Марк Гемілл, відомий за кіносагою «Зоряні війни», де він виконав роль Люка Скайвокера, заявив, що Україні необхідно надати більше дронів для протидії російському вторгненню. Зокрема, актор розповів кореспондентці BBC,

що обговорював із президентом В. Зеленським паралелі з культовими фільмами та нинішньою війною в Україні. Гемілл був призначений В. Зеленським послом проєкту United24, який передає безпілотики української армії. Докладніше:

<https://suspilne.media/287793-aktor-iz-zoranih-vijn-zaklikav-nadati-ukraini-bilse-droniv/>

Міла Куніс, яка народилася у Чернівцях, закликала світ більше реагувати на війну в Україні. – Наталія Гулій

Голлівудська акторка Міла Куніс, яка 8 років прожила в Україні, закликала світ пам'ятати про війну в Україні. Акторка боїться, що люди звикають і не реагують на цинічні обстріли росії мирних людей і наших міст. Докладніше:

https://kino.24tv.ua/mila-kunis-zaklikala-svit-ne-zabuvati-pro-viynu-ukrayini-zaznachila_n2169428

У столиці Туреччини з'явився Український парк. – Марина Конопльова

В Анкарі урочисто відкрито Український парк. Українські дипломати наголосили, що відтепер у столиці Туреччини є свій український «куточок» та висловили впевненість, що цей майданчик буде гарною локацією для проведення спільних заходів та вільного часу. Також відзначено, що відкриття парку є символом підтримки Туреччиною та турецьким народом України у важкий час війни. Зазначається, що в Анкарі, окрім Українського парку, раніше відкрили Українську вулицю. Докладніше:

<https://shotam.info/u-stolytsi-turechchyny-z-iavyvsia-ukrainskyy-park/>

У вересні російська Вікіпедія втратила в Україні 15 мільйонів переглядів

Українська Вікіпедія наздоганяє російську за кількістю переглядів. Про це повідомив співзасновник громадської організації «Вікімедіа Україна» Ю. Пероганич. За його словами, частка переглядів російської Вікіпедії з території України впала до 47% (-9%) – було 113 мільйонів, стало 98 мільйонів переглядів (-15 мільйонів). Це рекордне падіння. Частка переглядів української виросла до 38% (+6%) – було 65 мільйонів, стало 80 мільйонів переглядів (+15 мільйонів). Розрив між російською й українською онлайн-енциклопедіями скоротився з 48 мільйонів у вересні 2021 року до 18 мільйонів переглядів у вересні 2022 року. Таким чином, українська Вікіпедія максимально наблизилася до російської за час спостережень з грудня 2015 року. Докладніше:

<https://ms.detector.media/trendi/post/30368/2022-10-03-u-veresni-rosiyska-wikipediya-vtratyla-v-ukraini-15-milyoniv-pereglyadiv/>

«Дід, випий таблетки». Роджер Вотерс – політичний активіст, який не хоче розбиратися в суті проблем. – Юрій Береза

28 вересня міська рада Кракова визнала Роджера Вотерса персоною нон грата. Офіційна причина – позиція щодо війни в Україні. Напередодні за його висловлювання та відкриті листи О. Зеленській із закликом України до

капітуляції польські організатори скасували виступи екслідера Pink Floyd на стадіоні в Кракові. Їх було заплановано на весну 2023 року. Музичний оглядач Ю. Береза розповідає, як формувалися політичні погляди Роджера Вотерса, до чого тут його батьки та його шкідливі й абсурдистські заяви стосовно України. Докладніше:

<https://slukh.media/texts/roger-waters/>

Випуск підготував Зворський А. С.,
головний бібліограф Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 093-415-89-30
електронна адреса: info_nplu@ua.fm